

**Utställningshandling
23 nov – 22 dec 2023**

Samrådsredogörelse

Vattentjänstplan

Datum: 2023-10-31

Diarienummer: SBN 2022-721

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Samrådsredogörelse för Linköpings kommuns vattentjänstplan	3
Samrådsprocessen.....	3
Inkomna yttranden.....	4
Sammanfattning av inkomna synpunkter.....	4
Sammanställning av yttranden	5
Länsstyrelsen Östergötland.....	5
Räddningstjänsten Östra Götaland.....	10
Vattenmyndigheten Södra Östersjön.....	12
Naturskyddsföreningen Linköping.....	12
Kinda kommun.....	14
Mjölby kommun.....	14
Boverket.....	15
Livsmedelsverket.....	15
Naturvårdsverket.....	15
Sveriges geologiska undersökning (SGU).....	15
Övrigt.....	15

Samrådsredogörelse för Linköpings kommuns vattentjänstplan

Samrådsprocessen

Under våren 2023 har arbete pågått med att ta fram en vattentjänstplan för Linköpings kommun. Detta med anledning av nya krav i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Enligt LAV ska alla kommuner i Sverige från och med den 1 januari 2024 ha en vattentjänstplan som är beslutad av kommunfullmäktige.

Enligt LAV ska vattentjänstplanen samrådas på lämpligt sätt och i skälig omfattning med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. Planen ska även ställas ut för granskning efter samrådet.

Kommunen identifierade inga särskilda fastighetsägare som berörda och valde därför att nå alla fastighetsägare som kan vara intresserade av planen genom information på kommunens anslagstavla, kommunens och Tekniska verkens webbplatser samt via annons i Östgöta Correspondenten (15 juni 2023). Övriga instanser som kommunen bedömde ha intresse av planen fick den skickad till sig. Dessa var Länsstyrelsen Östergötland, Boverket, Naturvårdsverket, Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Havs- och vattenmyndigheten, Trafikverket, Region Östergötland, Vattenmyndigheten Södra Östersjön samt grannkommunerna Motala, Norrköping, Mjölby, Åtvidaberg och Kinda.

Även kommunens VA-huvudman (Tekniska verken i Linköping AB) samt kommunens nämnder, samhällsbyggnadsnämnden, bygg- och miljönämnden och kultur- och fritidsnämnden, fick en inbjudan till samråd skickad till sig. Detsamma gjordes till de kommunala bostadsbolagen Stångåstaden, Lejonfastigheter och Sankt Kors.

Samrådet pågick under perioden 15 juni till den 31 juli 2023. Länsstyrelsen bad om och fick förlängd svarstid till den 25 augusti.

Inkomna yttranden

Under samrådstiden inkom totalt 10 skrivelser, varav fyra med synpunkter att bemöta.

Livsmedelsverket, 2023-06-21	Inga synpunkter
Sveriges geologiska undersökning, 2023-06-21	Inga synpunkter
Kinda kommun, 2023-06-22	Inga synpunkter
Boverket, 2023-06-27	Inga synpunkter
Naturvårdsverket, 2023-06-29	Inga synpunkter
Mjölby kommun, 2023-07-12	Inga synpunkter
Vattenmyndigheten Södra Östersjön, 2023-06-29	Synpunkter
Räddningstjänsten Östra Götaland, 2023-07-21	Synpunkter
Naturskyddsföreningen Linköping, 2023-08-19	Synpunkter
Länsstyrelsen Östergötland, 2023-09-01	Synpunkter

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Överlag är de synpunkter som inkommit positiva till vattentjänstplanens upplägg och innehåll, men innehåller några förslag till hur vattentjänstplanen kan förbättras. De större synpunkterna handlar om:

- Att det inte framgår om VA-utbyggnadsplanen ska ersättas av vattentjänstplanen eller inte. För att kunna svara på vattentjänstplanens syfte bör delar av VA-utbyggnadsplanen inkluderas i vattentjänstplanen.
- Att det vore fördelaktigt om tydligare och fler kartor inkluderas i vattentjänstplanen för att visa på skyfallens påverkan på vattentjänsterna.
- Att dricksvattenförsörjning och vattenverk utifrån skyfall inte har hanterats i aktuell vattentjänstplan utan hänvisas till nästkommande version.
- Att avloppshantering och reningsverk utifrån skyfall inte har hanterats i aktuell vattentjänstplan utan hänvisas till nästkommande version.
- Att Länsstyrelsen inte delar kommunens bedömning om att vattentjänstplanen inte innebär betydande miljöpåverkan.
- Att hoten mot nödvattentäkten i Slaka behöver ses över och åtgärdas.
- Att räddningstjänsten kan vara behjälplig i det kommande arbetet med att konkretisera åtgärder som behöver vidtas för att skydda VA-anläggningarna vid skyfall.
- Att Räddningstjänsten delar kommunens bedömningen avseende behovet av en brandvattenplan, men inte kan bedöma om brandvatten omfattas av allmänna vattentjänster (dvs vattenförsörjning) utifrån LAV.

Sammanställning av yttranden

Nedan redovisas inkomna yttranden samt kommunens kommentar till synpunkterna.

Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget har ett relevant och ändamålsenligt innehåll för att klargöra kommunens intentioner för att tillgodose behoven av kommunalt vatten och avlopp samt hur de kommunala VA-anläggningarna ska säkras för att klara framtida skyfall.

Planen begränsas till att omfatta en beskrivning av hur kommunen arbetar med aktuella frågor på en övergripande policynivå och innehåller inte särskilt mycket konkret information gällande vare sig planeringsförutsättningar eller avsikter för fortsatt utveckling av vattentjänsterna inom kommunen. Därmed är det också svårt att förstå eller lämna synpunkter på de avvägningar som har gjorts som grund för planen. Länsstyrelsen har förståelse för att tidsramarna för projektet inte ger utrymme för att göra planen särskilt detaljerad men ser fram emot att planen ges ett utförligare innehåll vid kommande uppdateringar av planen, inte minst i delar som avser ambitionerna att möta de miljöutmaningar som finns med den fortsatta förvaltningen av kommunens VA-anläggningar.

Det framgår inte om VA-utbyggnadsplanen ska ersättas av vattentjänstplanen eller inte. Länsstyrelsens bedömning är att VA-utbyggnadsplanen omfattar väsentliga delar som ska ingå i en vattentjänstplan. För att kunna svara på vattentjänstplanens syfte anser därför Länsstyrelsen att delar av Va-utbyggnadsplanen bör inkluderas i vattentjänstplanen. Möjligtvis är det dock fördelaktigt att utesluta alltför detaljerad information i vattentjänstplanen.

Det är enligt Länsstyrelsen viktigt att belysa planens potential för att förbättra vattenmiljön i de områden som har störst behov av en förbättrad vattenmiljö på grund av kraven på att uppfylla miljö kvalitetsnormer för vatten. Länsstyrelsen anser att det också behövs en analys av eventuella följd effekter för miljön, både positiva och negativa, på grund av planens ambitioner för bättre dagvattenrening och insatser för att bättre anpassa VA-anläggningen till framtida skyfallssituationer.

Uppströmsarbetet bör få mer plats i vattentjänstplanen samt kopplas till miljö kvalitetsnormer för vatten.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning gällande behov av planering för nödvatten samt brandvatten. Detta är en viktig aspekt i arbetet med att säkerställa samhällets motståndskraft inför olika typer av utmaningar. Länsstyrelsen anser att frågan är synonym med det som ska ingå i en vattentjänstplan och anser därför att detta bör inkluderas i nästkommande version av vattentjänstplan.

Ökad belastning på grund av skyfall (Dricksvatten, spillvatten och dagvatten)

Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens bedömning av åtgärder som behöver vidtas för att allmänna va-anläggningar ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

En skyfallskartering med tre regnscenarier samt konsekvensbedömning har gjorts för att bättre kunna bedöma hur vattentjänsterna kan påverkas vid skyfall. Länsstyrelsen ser positivt på intentionen att använda dessa som underlag vid framtagande av översiktsplan samt detaljplaner framöver.

Kartan (figur 4) över rinnvägar och lågpunkter som har inkluderats i planförslaget bedöms ej fylla någon funktion då det inte går att tyda vilket geografiskt område som visualiseras, och det bidrar inte heller med perspektiv på vilka områden som kan anses vara problematiska utifrån skyfall. Fördelaktigt vore om tydligare och fler kartor inkluderades i vattentjänstplanen, alternativt att en hänvisning görs till ett samlat planeringsunderlag.

Dagvatten utifrån skyfall behandlas till viss del i det aktuella planförslaget i form av bedömning av nuläget samt förslag på åtgärder som ska hanteras i kommande översiktsplan samt detaljplaner. Behovet av fler öppna dagvattenlösningar och mångfunktionella ytor lyfts som önskvärt för att hantera skyfall, och inte minst i stadsmiljö där andelen hårdgjord yta är stor. Länsstyrelsen ser positivt på detta och uppmuntrar att frågan utvecklas ytterligare i det fortsatta arbetet.

Dricksvattenförsörjning och vattenverk utifrån skyfall har ej hanterats i aktuell vattentjänstplan utan hänvisas till nästkommande version. Inte heller finns information angående skyfall och dess påverkan på avloppshantering och reningsverk bortsett från att arbete med detta pågår. Länsstyrelsen bedömer därför att planförslaget saknar väsentliga delar som ska ingå i en vattentjänstplan vilket behöver kompletteras för att kunna uppfylla innehållskravet.

Miljöbedömning

Enligt 2 § 6 kap Miljöbalken ska i miljöbedömningar dels direkta dels indirekta miljöeffekter inkluderas, oavsett om dessa är positiva eller negativa, tillfälliga eller bestående, kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt.

Ett undersökningssamråd har genomförts i form av fysiskt möte. Kommunen gör bedömningen att planen inte innebär betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning utan anser att det är sannolikt att vattentjänstplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, i synnerlighet avseende möjligheten att följa gällande miljö kvalitetsnormer för vatten men även andra direkta eller indirekta effekter på miljön. Det beror huvudsakligen på att undersökningen har en otillräcklig analys av planens betydelse för att hantera relevanta miljöproblem samt miljöeffekterna av hur vattentjänstplanen samspelar med andra planer eller program.

Kommentarer till Länsstyrelsens yttrande

Kommentar 1

Länsstyrelsen anser att delar av VA-utbyggnadsplanen bör inkluderas i vattentjänstplanen och att det bör tydliggöras om VA-utbyggnadsplanen ska ersättas av vattentjänstplanen eller inte.

Kommunens befintliga utbyggnadsplan för vatten och avlopp är en prognos för när miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Tekniska verken bedömer att utredningar och eventuella åtgärder inom olika bebyggelsegrupper kommer att ske. Utbyggnadsplanen finns för närvarande bara publicerad på linkoping.se i form av en tidsplan för nio utbyggnadsområden på landsbygden. Tidsplanen kommer under hösten 2023 att ses över eftersom utbyggnaden tagit längre tid än planerat. Under 2024 kommer ett helhetsgrepp tas gällande kommunens VA-utbyggnad och avsikten är att VA-utbyggnadsplanen kommer att införlivas i kommande version av vattentjänstplanen. Tills dess arbetar kommunen utifrån befintlig VA-utbyggnadsplan.

Kommunen håller med Länsstyrelsen om att vattentjänstplanen bör innehålla kommunens plan för VA-utbyggnaden, men att det inte är möjligt förrän i kommande version av vattentjänstplanen. Att ta fram en välgrundad och heltäckande VA-utbyggnadsplan är ett omfattande arbete som inte blir bra att snabbt forcera fram bara för att det ska finnas med i denna version av vattentjänstplanen.

Åtgärd: Viss justering av text har gjorts under avsnitt 5 "Principer för utbyggnad av kommunalt VA" för att förtydliga detta.

Kommentar 2

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att belysa planens potential för att uppfylla miljö kvalitetsnormer för vatten och att det behövs en analys av eventuella följd effekter för miljön, både positiva och negativa.

Kommunen håller med om att detta bör ingå i kommande version av vattentjänstplanen, men att det inte är aktuellt för den nu framtagna versionen eftersom planen bara är en nulägesbeskrivning som utgör ett så kallat nolläge.

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Kommentar 3

Länsstyrelsen anser att uppströmsarbetet bör få mer plats i vattentjänstplanen samt kopplas till miljö kvalitetsnormer för vatten.

Kommunens bedömning är att det inte är tydligt utpekade i lagstiftningen om uppströmsarbetet bör vara en del av vattentjänstplanens innehåll. Inför arbetet med kommande version av vattentjänstplanen kommer kommunen att omvärldsbevaka och ta med sig denna synpunkt.

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Kommentar 4

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning vad gäller behovet av planering för nödvatten samt brandvatten och anser att det bör inkluderas i nästkommande version av vattentjänstplanen.

Kommunen kommer att arbeta vidare med denna fråga.

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Kommentar 5

Länsstyrelsen anser inte att kartan (figur 4) över rinnvägar och lågpunkter som har inkluderats i planförslaget bedöms uppfylla någon funktion då det inte går att tyda vilket geografiskt område som visualiseras och att det inte heller bidrar med perspektiv på vilka områden som kan anses vara problematiska utifrån skyfall. Länsstyrelsen framför att det vore fördelaktigt om fler och tydligare kartor inkluderades i vattentjänstplanen, alternativt en hänvisning till ett samlat planeringsunderlag.

Kommunens avsikt med figur 4 är bara att illustrera hur kommunens interna kartunderlag ser ut och är inte tänkt att i detalj visa hur det ser ut för ett specifikt område. Parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen pågår ett utredningsuppdrag gällande hur framtagna skyfallskarteringar skulle kunna göras mer publika utan att innebära en säkerhetsrisk för kommunen. Detta arbete är dock inte klart och det går därför i detta skede inte att publicera exakta kartor i vattentjänstplanen. Avsikten är dock att kommande version av vattentjänstplanen ska vara mer innehållsrik och tydlig.

Åtgärd: Mindre ändring har gjorts i första stycket under avsnitt 10.1 "Allmänt" för att förtydliga vad Figur 4 är tänkt att visa. Även figurtexten till Figur 4 har förtydligats så att det tydligt framgår att kartan bara är tänkt att illustrera hur kommunens interna kartunderlag ser ut.

Kommentar 6

Länsstyrelsen anser inte att dricksvattenförsörjning och vattenverk utifrån skyfall har hanterats i aktuell vattentjänstplan. Inte heller information angående skyfall och dess påverkan på avloppshantering och reningsverk. Länsstyrelsen bedömer därför att planförslaget saknar väsentliga delar som ska ingå i en vattentjänstplan och att de behöver kompletteras med för att uppfylla innehållskravet.

Kommunen är medveten om att dessa delar inte är så väl beskrivna vilket också är avsiktligt eftersom kommunens va-huvudman är försiktig med att redovisa uppgifter som skulle kunna vara känsliga utifrån ett säkerhetstänk. Länsstyrelsens synpunkt kommer dock att beaktas i viss mån och förtydligande text läggs till för att uppfylla vattentjänstplanens innehållskrav. Kommunen kommer även noga följa hur övriga kommuner beskriver dessa delar i sina vattentjänstplaner samt bevaka vad som rekommenderas av branschorganisationen Svenskt vatten, Sveriges kommuner och regioner och andra vägledande myndigheter såsom Havs och vattenmyndigheten.

Åtgärd: Viss justering av text har gjorts under avsnitt 10.2 "Dricksvattenförsörjning och vattenverk" samt 10.3 "Avloppshantering och reningsverk" för att förtydliga och uppfylla vattentjänstplanens innehållskrav.

Kommentar 7

Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning om att vattentjänstplanen inte innebär betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen anser att det är sannolikt att vattentjänstplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, i synnerlighet avseende möjligheten att följa gällande miljö kvalitetsnormer för vatten, men även andra direkta eller indirekta effekter på miljön.

Kommunen bedömer att nuvarande version av vattentjänstplanen är en nulägesbeskrivning (nolläge) och således inte en plan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kommunen avser ta fram en miljökonsekvensbeskrivning till nästa version av vattentjänstplanen.

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Räddningstjänsten Östra Götaland

1. Räddningstjänsten konstaterar att handlingen inte konkretiserar åtgärder som behöver vidtas vid skyfall med hänsyn till VA-anläggningarna. Räddningstjänster uppfattar att detta arbete pågår och att nästa version av vattentjänstplan kommer innefatta mer detaljer i fråga om åtgärder. Räddningstjänsten kan vara behjälplig i det pågående arbetet.
2. Räddningstjänsten delar bedömningen av behovet av en brandvattenplan (pkt 2.2.) men kan inte bedöma om brandvatten är inkluderat i allmänna vattentjänster (dvs. vattenförsörjning) utifrån LAV.

Räddningstjänstens kommentar till punkten 2:

Räddningstjänsten ska redovisa hur brandvattenförsörjningen ser ut i sitt handlingsprogram (LSO 3 kap 3 och 8§§, förtydligat genom 12 § MSBFS 2021:1). Observerar att detta gäller samtliga fem kommuner som ingår i förbundet.

Kommunen har ansvaret att säkerställa tillgång till brandvatten inom kommunen. Ansvaret på kommunen kan sägas föreligga utifrån PBL 2 kap 6 § (hur bebyggelsen planeras) och LSO 3 kap 1 § (kommunen ska förebygga brand och skada till följd av brand).

Räddningstjänsten tolkning är att brandvatten (från brandposter) inte utgör del av dricksvattenanläggningens huvudsakliga ändamål. VA-huvudmannen är således inte skyldig att tillhandahålla tjänsten brandvatten men bör göra det så länge det är förenligt med det huvudsakliga ändamålet för anläggningen (dricksvatten av god kvalitet).

Räddningstjänsten har på handläggarnivå ett bra samarbete med Tekniska verken med regelbundna möten där inriktning på tillsyn och underhåll av befintliga brandposter planeras och följs upp. Vidare har räddningstjänsten ett bra samarbete med Tekniska verken i enskilda frågor rörande placeringar och antal brandposter vid nyanläggning samt rörande möjlighet att flytta eller ta bort befintliga brandposter. Räddningstjänsten betonar givetvis även behovet av brandvatten i yttranden i samband med planärenden.

Rörande tillsyn och underhåll av befintliga brandposter i Linköpings kommun finns avtal mellan räddningstjänsten och Tekniska verken. Vidare finns en tidigare överenskommelse mellan Tekniska verken och Räddningstjänsten Linköping (Brandvattenförsörjning i Linköpings kommun, dat 2005-10-28) som beskriver vad som ska uppnås avseende antal och placering av brandposter beroende på bebyggelse typ och storlek på ort. Som grund för kriterierna låg dåvarande VAV P83 och VAV P76 (numer P114). Dokumentet har oklar status (inget beslutat dokument) och kan inte sägas utgöra ett godtagbart underlag gällande att säkerställa långsiktigt behov och driftsäkerhet.

Det saknas således en strategisk styrande inriktning rörande fråga om brandvatten och räddningstjänsten ser också att fråga rörande sprinkleranläggningar skulle behöva beaktas i den långsiktiga planeringen. Sprinkleranläggningar kan antas bli fler och räddningstjänsten ser mycket positivt på detta. Dock finns vissa problem rörande direkt påkoppling till allmänna vattenledningsnätet och anläggningarna kan (av olika anledningar) påverka det huvudsakliga ändamålet för dricksvattennätet varför VA-mannen ibland behöver vara

restriktiv i att tillåta påkoppling. Räddningstjänsten ser ett behov av att verka för att påkoppling av sprinkleranläggningar inte kommer i konflikt med det huvudsakliga ändamålet.

Observera vidare att brandvatten och släckvatten definieras på olika sätt. Brandvatten används vid räddningsinsats och kommer från brandpost eller tankbil. Brandvatten (alltid rent) blir släckvatten när det används. Släckvatten kan vara kontaminerat (använt för släckning) eller rent (använt för kylning). Frågan om släckvatten kan med fördel hanteras i samband med brandvattenfrågan och benämning på sådan plan skulle därmed kunna vara brand- och släckvattenplan.

Räddningstjänsten anser att det behöver finnas förutsättningar för att kunna hantera kontaminerat släckvatten medan kylvatten bör kunna likställas med dagvatten. Släckvatten omfattas av flera lagstiftningar och det finns allmänna ansvarsfrågor att reda ut i sammanhanget.

Kommentarer till Räddningstjänstens yttrande

Kommentar 1

Räddningstjänsten framför i sitt yttrande att de kan vara behjälpliga i det pågående åtgärdsarbetet för att skydda VA-anläggningarna vid skyfall. Kommunen ser positivt på detta och samverkar gärna kring dessa frågor.

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Kommentar 2

Räddningstjänsten delar bedömningen av behovet av en brandvattenplan, men kan inte bedöma om brandvatten är inkluderat i allmänna vattentjänster (dvs vattenförsörjning) utifrån LAV.

Kommunen tar med sig räddningstjänstens synpunkt i det kommande arbetet gällande hantering av nödvatten och brandvatten.

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Vattenmyndigheten Södra Östersjön

Vattenmyndigheten ser positivt på Linköpings kommuns förslag till vattentjänstplan och att kommunen här tar ett översiktligt men samlat grepp kring vissa frågor som rör vatten. Detta är i linje med kommunerna åtgärd 1 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. I det fortsatta arbetet med genomförandet av vattentjänstplanen är det viktigt att fortsätta med en sådan helhetssyn och att analysera hur olika kommunala beslut påverkar miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommentar till Vattenmyndigheten Södra Östersjöns yttrande

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Naturskyddsföreningen Linköping

Förslaget berör flera väsentliga frågor, men några särskilt viktiga frågor saknas, inte minst bevakning av vattenkvaliteten i Vättern, Motala ström och Stångån. Kommunen bör dels vara aktiva i att förebygga försämring, dels att planera beredskap inför eventuell försämring.

Tidsaspekter

I inledningen till Vattentjänstplanen står att man i framtiden troligtvis kommer att bli mer utförlig och detaljerad vad gäller bedömningar och behov av åtgärder. Varför vänta? Redan nu finns flera hot mot vattenförsörjningen. Dokumentet innehåller väldigt lite av kvalitativ bedömning av de två vattenverk som kommunen använder sig av.

Risker och reserver avseende dricksvatten

I Vattentjänstplanen står att Linköpings kommun inte har behov av någon reservvattentäkt eftersom Linköpings kommun redan har två vattenkraftverk som var för sig kan förse Linköping med dricksvatten. Detta är att ha alltför stor tilltro till kvalitén hos dessa vattenverk.

Risker med Råberga

- År 2015 uttalade sig Länsstyrelsen och Miljömedicin om att Linköping borde hitta ett annat intag av dricksvatten från Stångån. 1 Anledningen till detta är att det finns förorenade områden och att dagvattnet inte alltid renas innan det släpps ut. Även om provtagningarna ser bra ut så kan det finnas dolda faror menar man från miljömedicin. Slutsatsen av detta kan inte bli annat än att Råberga vattenverk inte är ett fullgott alternativ för att ta vatten från Stångån.

Risker med Berggården

I Motala avrinner Vättern till Motala ström och vidare österut via sjön Boren för att sedan rinna ut i Ljungsjön. Vattnet från Berggårdens vattenverk tas i Ljungsjön och själva intaget av vatten ligger i Ljung. Dricksvattentäkten är idag hotad från flera håll varav Sjöbacka såg och hotet mot Vättern är de största.

Sjöbacka såg ligger vid Norrbysjön som ingår som del i området för Linköpings dricksvattentäkt. På sågen har man impregnerat virke genom tiderna vilket skapat föroreningar av olika slag. En av de mest farliga är dioxiner som finns i höga halter i sediment intill sågen samt i djupvattenhålor i sjön. Huvudstudien har gjorts redan 2015 men fortfarande är man inte klar över när saneringen kommer att ske.

Linköping är idag beroende av att rent vatten rinner ut ur Vättern via Motala ström. **Hoten mot Vättern** som vattenkälla kommer idag från flera håll. Vi har utsläpp av pfos från flygplatsen i Karlsborg som idag rinner ut okontrollerat i Kärnabäcken. Flyget vill få igång banorna igen i Karlsborg och vill börja att dränera omgivande våtmarker som är starkt förorenade av tidigare användning av brandskum, innehållande **PFOS**. PFOS (perfluoroktansulfonat) är ett PFAS-ämne med vetenskapliga belägg för toxiska effekter. Aspa bruk är en stor källa till föroreningar som dioxin och klorfenoler.

Gruvindustri vill bryta sällsynta jordartsmetaller vid Norra kärr vilket dels skulle medföra ett kontinuerligt utflöde av förorenat vatten från gruvprocessen, dels medföra risk för massivt utflöde vid eventuellt dammbrott. Även om metallerna skulle spädas i Vättern, har Vättern en mycket långsam omsättning om cirka 60 år. Och även om intag av vattnet skulle ge mycket små mängder per dag av dess, ackumuleras de i kroppen under decennier. I foster nås särskilt höga koncentrationer Malmen vid Norra Kärr innehåller särskilt hög halt av bly, kadmium och arsenik, som alla har väl kända allvarliga giftverkningar. Tungmetaller. I Europeiska kommissionen pågår ett förslag om att ge ett snabbspår till de företag som vill bryta kritiska råvaror genom att de skulle få förtur i handläggningen och lättnader i miljökraven.

Vi anser att Linköpings kommun måste engagera sig mer i de frågor som rör Vätterns framtida vattenkvalitet för att säkra dricksvattnet som kommer från Berggården. Så länge gruvindustrins intressen riskerar att gå före intressena för Vättern, måste Linköping vara aktiva för att tillvarata Linköpingsbornas möjlighet till rent vatten genom att bland annat verka för att Vätterns vatten ska bli ett överordnat riksintresse.

Hem och hyra gjorde en undersökning 2021 vad gäller hur höga pfas-halter som fanns hemma hos folk i vattenkranen. Dessa nivåer var ibland dubbelt så höga i jämförelse med vattenverkens provtagningar. Orsaken till skillnaden är ännu okänd, men kan bero på att biofilmen i ledningarna släpper. Det här är något som kommunen måste ta tag och se över vattnets kvalitet ända ut till kund.

Vad gäller nödvattentäkten i Slaka måste hoten mot denna ses över och åtgärdas. Dels finns bergtäkten i Stora Aska i direkt närhet som får sänka ner till 43 meter under grundvattennivå enligt tillståndet och dels finns Lambohovs övningsfält för räddningstjänsten och tidigare försvaret vad gäller PFOS/PFAS. Vid Ärna flygplats i Uppsala spred sig föroreningarna i 5 km till vattentäkten för Uppsala och här är avståndet 2.5 kilometer. Även Malmen och dess föroreningar ligger på nära avstånd. Kommer ämnena ner i nödvattentäkten så är den inte längre användbar.

Det är viktigt att kommunen bedriver aktivt arbete för att säkra att kommunens sjöar och vattendrag uppnår och behåller ekologisk vattenstatus. Eftersom det idag är på gränsen att

vi uppnår EU:s krav på att minst en tredjedel ska uppnå god ekologisk status så måste det tillsättas pengar för att kunna sätta in åtgärder innan vi hamnar under den gränsen. Vattentjänstplanen får inte bara bli ett policydokument utan den bör också vara ledande och styrande i arbetet med att höja vattenkvalitén.

Kommentar till Naturskyddsföreningens yttrande

När det gäller dricksvattenförsörjningen bedömer kommunen att det för närvarande är tillräckligt med två redundanta vattenverk som vardera var för sig kan förse Linköping med dricksvatten. Dessutom finns en nödvattentäkt. Samtliga vattentäkter har aktuella vattenskyddsområden med tillhörande skyddsföreskrifter. Kommunen ser därför inget behov av att utreda behovet av en reservvattentäkt ytterligare. Om behov uppstår framöver kommer frågan att aktualiseras då.

Kommunen arbetar kontinuerligt med att skydda såväl kommunens egna som angränsande sjöar och vattendrag (vattenförekomster) för att dessa ska uppnå god vattenstatus. Kommunen håller med Naturskyddsföreningen om att vattentjänstplanen bör vara ett viktigt styrdokument i detta arbete. Det är också något som kommer att arbetas vidare med.

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Kinda kommun

Kinda kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter under samrådet och lyfter fram att samverkan och samarbete över kommungränserna är en viktig aspekt i framtidens arbete med VA. I övrigt har kommunen inga synpunkter.

Linköpings kommun håller med Kinda kommun om att samverkan och samarbete över kommungränserna är viktiga.

Kommentar till Kinda kommuns yttrande

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Mjölby kommun

Mjölby kommun har inte några synpunkter på Linköpings kommuns vattentjänstplan.

Kommentar till Mjölby kommuns yttrande

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Boverket

Boverket har inga synpunkter på Linköpings kommuns rapport "Samrådshandling 15 juni - 31 juli 2023 Vattentjänstplan".

Kommentar till Boverkets yttrande

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket har inga synpunkter på förslaget annat än att de ser positivt på framtagandet.

Kommentar till Livsmedelsverkets yttrande

Åtgärd: Ingen ändring har gjorts med anledning av synpunkten.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket har meddelat att de avstår från att yttra sig över kommunens vattentjänstplan.

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU har meddelat att de avstår från att lämna yttrande.

Övrigt

Författaren av samrådsredogörelsen har gjort mindre justeringar i texten för att förtydliga och rätta språkliga aspekter.